

-
16. Метод парциальных ускорений и его приложения в динамике мобильных машин / [Н. П. Артемов, А. Т. Лебедев и др.]; под. ред. М. А. Подригало. – Х. : Изд-во «Міськдрук», 2012. – 220 с.

Баранов Г.Л., Тихонов И.В., Прохоренко А.Н.

СТРАТЕГИЯ АДАПТАЦИИ СИСТЕМ ПРЕДУПРЕЖДЕНИЯ О РИСКАХ СТОЛКНОВЕНИЯ ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ КАЧЕСТВА ОБСЛУЖИВАНИЯ И БЕЗОПАСНОСТИ ДВИЖЕНИЯ ОБЪЕКТОВ ВОДНОГО ТРАНСПОРТА

В работе предложены новые информационно-аналитические компоненты повышения качества безопасности программно-аппаратных комплексов гарантированно-адаптивного управления движением объектов водного транспорта. Интеллектуализация базовых знаний экспертов фиксируется средствами активных семантических и онтологических сетей. Структурные модели сложных динамических оригинальных объектов формируют интегрированные компоненты информационно-аналитического обеспечения заблаговременного выявления признаков появления рисков. Предупреждение возможного их развития и приближения к риску аварии достигается заблаговременным синтезом.

Ключевые слова: мониторинг, угрозы среды, выявление рисков, синтез повышенной безопасности, практика судовождения, усовершенствование системы управления движением.

Baranov G., Tykhonov I., Prokhorenko O.

THE ADAPTIVE STRATEGY OF COLLISION RISKS AVOIDANCE FOR INCREASE OF SERVICE QUALITY AND VESSELS NAVIGATION SAFETY

The new information and analytical components for improving of safety quality of the program-apparatus complexes of ship navigating guaranteed-adaptive control are announced in this article. An expert common knowledge's intellectualization is fixed by active semantic and ontological nets means. The complex dynamical original objects structural models format the informational-analytical software integrated components of predicated risks appearance detection. Their developing possible anticipation and approaching to the intrusion or catastrophically appearances achieves by predicative synthesis.

Keywords: monitoring, environment intrusions, risks detection, significant security synthesis, practice of navigation, improving of traffic control system.

УДК 37.012+37.014.5+341.232.7

Нікітін П.В.

АНАЛІЗ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ УМОВ ІНТЕГРАЦІЇ У СВІТОВИЙ ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС

У статті проаналізовано умови інтеграції національної освіти у світовий освітній простір у контексті Болонського процесу та виконана їх систематизація.

Ключові слова: освітній процес, інтеграція, управління, ринок праці, інноваційна діяльність, реформування, Болонський процес, фахівці плавскладу морських суден.

Постановка проблеми. Сучасні політичні та соціально-економічні перетворення в українській державі ставлять нові завдання перед освітньою системою країни, потребують

обґрунтування необхідності вдосконалення державного управління, зокрема нормативно-правового забезпечення функціонування системи якості вищої освіти.

Вища освіта є сферою довгострокових фінансових інвестицій, в результаті яких країна отримує освітянський, науково-технічний, інтелектуальний і кадровий потенціал для свого розвитку. В умовах зростання ролі вищої освіти в соціально-економічному розвитку країни важливою проблемою стає удосконалення управління вищою освітою, укрупнення та зміцнення матеріально-технічної бази, розширення можливостей щодо автономізації фінансової діяльності суб'єктів вищої освіти – вищих навчальних закладів.

Вищий навчальний заклад є основним суб'єктом освітянської та господарської діяльності в системі вищої освіти. Завдання вищого навчального закладу як суб'єкта діяльності у системі вищої освіти наступні: здійснення освітянської діяльності, яка забезпечує підготовки фахівців відповідних освітньо-кваліфікаційних рівнів; здійснення наукової та науково-технічної діяльності; вивчення попиту на окремі спеціальності на ринках праці та сприяння працевлаштуванню випускників; підвищення освітньо-культурного рівня громадян.

Формування правового поля вищої освіти – одне з найбільш актуальних завдань функціонування, розвитку та реформування цієї галузі в період змін. Досконалість і повнота законодавчої бази у сфері освіти є першою необхідною умовою як формування та реалізації самої державної освітньої політики, так і забезпечення можливості ефективного функціонування системи освіти, зокрема вищої.

Завдяки відкритості кордонів та інтенсифікації інформаційного обміну наша країна все більше інтегрується у світовий простір, здійснює реформування всіх сфер життєдіяльності суспільства та вищої освіти зокрема. Однією з концептуальних вимог щодо забезпечення конкурентоспроможності вищої освіти в Україні є створення ефективного нормативно-правового забезпечення.

Аналіз досліджень і публікацій. Проблематика приєднання вітчизняної освіти до європейського освітнього простору в контексті Болонського процесу висвітлювалась у колективній монографії науковців ВНЗ України за загальною редакцією Ф.Г. Ващука [1].

Мета статті полягає в пошуку шляхів реформування вищої освіти в Україні на основі систематизації правових умов її інтеграції у світовий освітній процес в контексті Болонського процесу і з урахуванням відповідного світового досвіду.

Виклад основного матеріалу. Правове регулювання освітньої діяльності в Україні – це сукупність правових засобів, за допомогою яких держава здійснює правовий вплив на суспільні відносини в галузі освіти. Одним із методів забезпечення правового регулювання освіти є законодавча регламентація. Водночас в Україні склалася ситуація, коли законодавче забезпечення освітньої діяльності не відповідає реаліям сьогодення і не враховує загальновідомо факту, що ефективність діяльності системи освіти є одним із визначальних чинників соціально-економічного розвитку будь-якої держави.

Основними складовими нормативної бази сфери вищої освіти в Україні є Конституція України, Державна національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»), Національна доктрина розвитку освіти, закони України «Про освіту», «Про вищу освіту», укази Президента України, накази, листи, розпорядження Міністерства освіти і науки та ін.

Завданням законодавства України про освіту є регулювання суспільних відносин у галузі навчання, виховання, професійної, наукової, загальнокультурної підготовки громадян України

Згідно з Конституцією України право на освіту (стаття 53) – це одне з основних, соціальних і культурних прав громадян. Це право має кожен громадянин незалежно від соціального походження, національності, політичних, релігійних та інших переконань, статі, майнового стану та інших ознак.

17 квітня 2002 року Указом Президента України було затверджено Національну доктрину розвитку освіти, яка визначає систему концептуальних ідей та поглядів на стратегію й

основні напрямки розвитку освіти в першій чверті XXI століття [2]. Мета державної політики щодо розвитку освіти, як зазначається в цьому документі, полягає у створенні умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного громадянина України, вихованні людей, здатних ефективно працювати і навчатися впродовж життя, оберігати й примножувати цінності національної культури та громадянського суспільства, розвивати і зміцнювати суверенну, незалежну, демократичну, соціальну та правову державу як невід’ємну складову європейської та світової спільноти.

Державне регулювання безпосередньо здійснюється Законом України «Про освіту», що базується на Конституції України. Правові, організаційні, фінансові та інші засади функціонування системи вищої освіти в Україні визначаються Законом України «Про вищу освіту». До 6 вересня 2014 року в Україні діяла стара редакція Закону України «Про вищу освіту» № 2984-III (17 січня 2002 року). 1 липня 2014 року Президентом України було підписано нову редакцію Закону України «Про вищу освіту» № 1556-VII, норми якого вступають у дію поступово, починаючи з 6 вересня 2014 року [3].

Основні зміни в новому законодавстві про вищу освіту полягають у наступному.

По-перше, створено дієву систему стримувань та противаг у сфері управління вищим навчальним закладом. Така система є синергією між державою, керівником, вченою радою, органами громадського самоврядування, громадськими організаціями, бізнесом.

По-друге, посилено зв’язки вищої освіти, науки та інновації з науковими установами та високотехнологічними виробництвами.

По-третє, запроваджено механізми захисту та управління інтелектуальної власності, отриманої в результаті діяльності вищих навчальних закладів і наукових установ.

По-четверте, принципово важливим є надання широких автономій вищим навчальним закладам. Так, відповідно до нового Закону «Про вищу освіту» автономія вищих навчальних закладів реалізується шляхом створення умов для забезпечення самостійності в прийнятті рішень вищими навчальними закладами щодо освітньо-наукового, інноваційного, організаційного, кадрового, економічного напрямів діяльності та розвитку академічних свобод.

Крім того, розмежовано повноваження органів державного управління, в підпорядкуванні яких знаходяться вищі навчальні заклади, і власне самих вищих навчальних закладів, таким чином, щоб органи державного управління переважно відповідали за розробку та втілення державної політики в галузі освіти, науки та інновацій, а вищі навчальні заклади здійснювали весь обсяг повноважень, пов’язаних з якісною підготовкою кваліфікованих кадрів, виконанням наукових досліджень та інноваційною діяльністю.

По-п’яте, удосконалено майнові відносини у сфері вищої освіти, зокрема щодо формування матеріально-технічної бази (передача засновниками майна вищим навчальним закладам на праві господарського відання).

Згідно із ст.12 нового Закону України «Про вищу освіту» управління у сфері вищої освіти у межах своїх повноважень здійснюється:

- Кабінетом Міністрів України;
- центральним органом виконавчої влади у сфері освіти і науки;
- галузевими державними органами, до сфери управління яких належать вищі навчальні заклади;
- органами місцевого самоврядування, до сфери управління яких належать вищі навчальні заклади;
- Національною академією наук України та національними галузевими академіями наук;
- засновниками вищих навчальних закладів;
- органами громадського самоврядування у сфері вищої освіти і науки;
- Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Важливо, що Міністерство освіти і науки України у своїх роз’ясненнях на офіційному веб-сайті щодо нового Закону неодноразово підкреслює, що згідно з пунктом 1 частини 1 статті 1 Закону автономія вищого навчального закладу – це не лише самостійність і незалежність, а й

відповідальність вищого навчального закладу у прийнятті рішень стосовно розвитку академічних свобод, організації освітнього процесу, наукових досліджень, внутрішнього управління, економічної та іншої діяльності, самостійного добору і розстановки кадрів у межах, встановлених цим Законом.

Незважаючи на досягнення освіти, які забезпечує нова соціополітична система України, вона, однак, ще не забезпечує потрібної якості. Чимало випускників вищих навчальних закладів не досягли належного рівня конкурентоспроможності на європейському ринку праці. Це зобов'язує глибше аналізувати тенденції в європейській та світовій освіті.

В Україні, як і в інших розвинених країнах світу, вища освіта визнана однією із провідних галузей розвитку суспільства. Основною метою державної політики в галузі освіти є створення умов для розвитку особистості і творчої самореалізації кожного громадянина України, оновлення змісту освіти та організації навчально-виховного процесу відповідно до демократичних цінностей, ринкових засад економіки, сучасних науково-технічних досягнень.

Стратегічними завданнями реформування вищої освіти в Україні є трансформація кількісних показників освітніх послуг у якісні. Цей трансформаційний процес має базуватися на таких засадах:

- ✓ по-перше, це національна ідея вищої освіти, зміст якої полягає в збереженні і примноженні національних освітніх традицій;
- ✓ по-друге, розвиток вищої освіти повинен підпорядковуватись законам ринкової економіки, тобто закону розподілу праці, закону змінності праці та закону конкуренції, оскільки економічна сфера є винятково важливою у формуванні логіки суспільного розвитку;
- ✓ по-третє, розвиток вищої освіти слід розглядати у контексті тенденцій розвитку світових освітніх систем, у т.ч. європейських. Зокрема, привести законодавчу і нормативно-правову базу вищої освіти України до світових вимог, відповідно структурувати систему вищої освіти та її складові, упорядкувати перелік спеціальностей, переглянути зміст вищої освіти; забезпечити інформатизацію навчального процесу та доступ до міжнародних інформаційних систем.

Основними цілями Болонського процесу [4], в контексті якого іде розвиток вищої освіти України, є:

- побудова Європейського простору вищої освіти як передумови розвитку мобільності громадян з можливістю їх працевлаштування;
- посилення міжнародної конкурентоспроможності як національних, так і в цілому Європейської систем вищої освіти;
- досягнення більшої сумісності та порівнянності систем вищої освіти; формування та зміцнення інтелектуального, культурного, соціального та науково-технічного потенціалу окремих країн та Європи у цілому;
- підвищення визначальної ролі університетів у розвитку національних та Європейських культурних цінностей;
- змагання з іншими системами вищої освіти за студентів, вплив, гроші та престиж.

Вища освіта взаємодіє з ринком праці як органічною складовою будь-якої ринкової економіки, що виконує функції механізму розподілу та перерозподілу суспільної праці за сферами й галузями господарства, видами та формами зайнятості відповідно до структури суспільних потреб і форм власності. Тісна взаємодія ринку праці та вищої освіти в умовах трансформації ринкової економіки є важливим напрямом змін і тенденцій освітнього простору, розширення доступу до навчання і вибору професії, формування людського капіталу як основи ефективного економічного і соціального розвитку країни.

Основною проблемою сьогодення визначають невідповідність параметрів функціонування вищої освіти потребам ринку праці. До сучасних проблем їх розвитку відносять такі:

- відсутність балансу між попитом і пропозицією на ринку праці;
- невідповідність вакансій і рівня кваліфікації;

-
- молодіжне безробіття;
 - залежність від попиту абітурієнта;
 - співвідношення кількості населення та вищих навчальних закладів України;
 - відсутність налагодженої системи працевлаштування фахівців.

Проте, в Україні функціонують вищі навчальні заклади, випускники яких цілком потребам національного та міжнародного ринку праці, мають гарантоване працевлаштування, а рівень їх кваліфікації у повному обсязі відповідає існуючим світовим стандартам. Зокрема, це фахівці плавскладу, які займають командні посади на морських та річкових суднах.

Висновки. Таким чином, урахування на сучасному етапі розвитку національної вищої освіти відповідного до світового досвіду дасть змогу удосконалити нормативно-правову базу; створити організаційні структури на рівні держави (регіону), які б здійснювали координацію діяльності зацікавлених суб'єктів та несли відповідальність за забезпечення взаємодії вищої освіти та ринку праці; підготувати пропозиції щодо удосконалення змісту та процесу підготовки фахівців; забезпечити зворотний зв'язок роботодавців з вищими навчальними закладами; забезпечити незалежну оцінку якості підготовки фахівців.

ЛІТЕРАТУРА

1. Інтеграція в європейський освітній простір: здобутки, проблеми, перспективи: Монографія / За заг. ред. Ф. Г. Ващука. – Ужгород: ЗакДУ, 2011. – 560 с.
2. Указ Президента України від 17.04.2002 р. № 347 «Про Національну доктрину розвитку освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>
3. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
4. Спільна декларація міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти», м. Болонья, 19.06.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_525.

Никитин П.В.

АНАЛИЗ И СИСТЕМАТИЗАЦИЯ УСЛОВИЙ ИНТЕГРАЦИИ В МИРОВОЙ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЦЕСС

В статье проанализированы условия интеграции национального образования в мировое образовательное пространство в контексте Болонского процесса и выполнена их систематизация.

Ключевые слова: образовательный процесс, интеграция, управление, рынок труда, инновационная деятельность, реформирование, Болонский процесс, специалисты плавсостава морских судов.

Nikitin P.

ANALYSIS AND SYSTEMATIZATION OF CONDITIONS OF INTEGRATION INTO WORLD EDUCATIONAL PROCESS

In the article there have been analyzed conditions of national education integration into the world educational process in the context of the Bologna process and performed its systematization.

Keywords: educational process, integration, administration, labour market, innovational activity, renewal, Bologna process, seafarers.